

قیمت سکه به ۱۰ میلیون و ۶۷۰ هزار تومان رسید

قیمت هر قطعه سکه تمام بهار آزادی طرح جدید، یکشنبه ۳ مرداد ۱۴۰۰ در بازار آزاد تهران به ۱۰ میلیون و ۶۷۰ هزار تومان رسید. همچنین قیمت هر قطعه سکه تمام بهار آزادی طرح قدیم ۱۰ میلیون و ۴۵۰ هزار تومان، نیمی‌سکه ۵ میلیون و ۴۵۰ هزار تومان، ربع سکه ۳میلیون و ۴۰۰ هزار تومان و سکه یک گرمی ۲ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان بود.

روحانی برای چندمین بار ادعای تکراری رفع تحریم‌های اقتصادی پس از برجام را مطرح کرد

دیوان شعر برجام!

برجام در کنار اینکه نتوانست تحریم‌های اقتصادی را رفع کند، بستری را برای خلق بدترین شرایط اقتصادی کشور پس از انقلاب ایجاد کرد

اقتصادی تقریبا کنترل شد اما متاسفانه در اواخر سال ۹۸ با مشکل کرونا مواجه شدیم. رئیس‌جمهور با بیان اینکه اگر ۲ کار در این مدت انجام شده بود، در اوایل ۱۴۰۰ شاهد شرایط بهتری بودیم، اظهار داشت: اگر دست و پای ما را نمی‌بستند، قطعا در پایان سال ۹۹ می‌توانستیم در روند مذاکرات تحریم را برداریم، توافق بین ما و ۵۰۱ در وین کاملا روشن و اسناد آن موجود است و مشخص است آنها و ما حاضر بودیم اقداماتی انجام دهیم اما مصوبه‌ای که در مجلس گذرانده شد، نگذاشت ما کار خود را انجام دهیم. روحانی خاطرنشان کرد: اقدام دوم در زمینه «فای‌تی‌اف» بود که مشکل بزرگی ایجاد کرد. در این زمینه دولت و وزارت اقتصاد کار خود را انجام داده بودند و مجلس و شورای نگهبان نیز کمک کرده بودند اما یک جای دیگری برای ما مشکل درست کرد و هنوز هم مشکل ادامه دارد. رئیس‌جمهور تصریح کرد:اگر همه تحریم‌ها هم برداشته شود ولی مشکل «فای‌تی‌اف» حل نشود، باز هم در فعالیت‌های بانکی با بانک‌های دنیا روند عادی نخواهیم داشت لذا برخی مشکلات در اختیار دولت نیست و ربطی هم به دولت ندارد.

از ۴۲۰۰ تومانی و تصمیم به گران کردن بنزین در آبان ۹۸، باعث وقوع خسارات عظیمی شد تا آنجا که سال‌های اخیر به سخت‌ترین و سیاه‌ترین دوره‌ها برای اقتصاد کشور و معیشت مردم تبدیل شد. در سال‌های گذشته دولت تدبیر و امید با نگاه شرطی‌سازی اقتصاد، توسعه اقتصادی کشور را به خواست چند کشور گره زد. شرطی‌سازی اقتصادی و اتکا به سیاست‌های کشورهای اروپایی و آمریکا با توجه به تغییر سیاست‌های داخلی کشورها، مبنای استواری برای توسعه اقتصادی نیست و تجربه همه کشورهای توسعه‌یافته نشان می‌دهد هر گاه رشد و توسعه خود را به تصمیم، اقدام یا سیاست‌های دیگر کشورها مشروط کنید، سبب بی‌ثباتی اقتصادی و از بین رفتن امنیت سرمایه‌گذاری و سرمای‌گذاری و اقتصاد و فراهم نشدن فرصت برای بهرهوری از استعدادهای و ظرفیت درونی کشور می‌شود. در این سال‌ها در قالب برجام، سیاست‌های اقتصادی به سمت شرطی شدن و گره خوردن اقتصاد به سیاست‌ها و تصمیم‌گیری‌های دیگر کشورها از جمله آمریکا سوق داده شد و آسیب‌ها و هزینه‌های هنگفت اقتصادی بر کشور تحمیل کرد.

■ **فرصت‌سوزی پس از برجام**

علاوه بر اینها، یکی دیگر از نقاط ضعف دولت، عدم توجه کافی به شرق و از دست رفتن فرصت‌های آن بود. نگاه صرف دولت به غرب و دل خوش کردن به وعده‌های طرف‌های اروپایی، موجب شد کشور فرصت همکاری جدی با کشورهای شرق آسیا را از دست بدهد. اشکال دیگر دولت در دیپلماسی اقتصادی و سیاست خارجی، اتخاذ سیاست رفع تحریم در مقابل خنثی‌سازی آن بود. کار درست و اساسی آن است که اصولا در تحریم را از آمریکا سلب کنیم تا آنکه آمریکایی‌ها را از این کار به وسیله مذاکره منصرف کنیم، چرا که آنها همچنان هر وقت که اراده کنند، می‌توانند با وضع مجدد تحریم‌ها، در نظام اقتصادی کشور اختلال ایجاد کنند؛ امری که به هیچ کمتری نداشته است به طوری که در همین پایه زمانی شاهد افزایش ضریب جینی و افزایش فاصله طبقاتی در کشور بودیم. این یعنی حتی اگر قبول کنیم یکب اقتصاد ایران با رشد اقتصادی بیش از ۱۰ درصد افزایش پیدا کرده باشد، تنها افزایش آن به‌رمنند بوده‌اند و ثمره چشمگیری برای گروه‌های دیگر جامعه نداشته است. پس از شکست برجام اما عملا دولت دیگر ایده‌ای برای ادامه کار کشور نداشت. همین بی‌برنامگی و اتخاذ تصمیمات غلط مانند سیاست

حسن روحانی دیروز یکشنبه در شصت‌ویکمین مجمع سالانه بانک مرکزی اظهار داشت: بعد از اینکه سال ۹۴ توانستیم از تحریم عبور کنیم، آثار اقتصادی مثبت آن سال ۹۵ مشاهده شد به طوری که در این سال از رشد اقتصادی ۱۲/۵ درصد برخوردار شدیم و از آغاز دولت یازدهم تا اوایل سال ۹۷ شرایط بایاثاتی را در اقتصاد کشور شاهد بودیم. روحانی افزود: از ابتدای دولت یازدهم تا اوایل سال ۹۷ فرازونشیب آنچنانی در اقتصاد ویژه قیمت ارز نداشتیم و از لحاظ تورم، رشد اقتصادی، قیمت ارز و اشتغال دارای ثبات بودیم که ثبات اقتصادی برای داشتن شرایط مطلوب در سال‌های آینده برای کشور اهمیت دارد.

رئیس‌جمهور با بیان اینکه جنگ اقتصادی سال ۹۷ در تاریخ کشور بی‌نظیر و در تاریخ جهان کم‌نظیر است، اظهار داشت: اینکه حتی فروش یک بشکه نفت نیز محدود شود و کل عملیات بانکی و منابع کشور کاملا مسدود شود، یک اقدام بی‌سابقه و کم‌نظیر است اما در عین حال به رغم همه محدودیت‌ها، کشور اداره شد و کالاهای اساسی و ضروری به اندازه نیاز خریداری و وارد شد و با همه این شرایط سخت در سال ۹۸ مشکلات

رئیس‌جمهور برای چندمین بار تکتایی را بیابن کرد که باعث تعجب فراوان شد. حسن روحانی در بخش اول اظهارات خود مدعی شد کشور در سال ۹۴ نتوانسته است از تحریم‌ها عبور کند و آثار آن در سال‌های پس از آن نمایان بود. اول آنکه فراموش نشده است رئیس بانک مرکزی وقت(ولی‌الله سیف)، سال ۹۵ در مصاحبه‌ای با تلویزیون بلومبرگ گفت: «توافق هسته‌ای ایران و گروه ۵+۱ با موسوم به برجام، تاکنون «تقریبا هیچ» دستاورد اقتصادی برای تهران در بر نداشته است». سیف در ادامه اضافه کرد: «ایران ۳ ماه بعد از اجرایی شدن برجام، توان دستیابی به ۱۰۰ میلیارد دلار دارایی ضبط‌شده‌اش در خارج از کشور را نداشته و برای پرداخت صورتحساب‌هایش در مبادلات خارجی به دنبال راهی برای استفاده از دلار است». پس در همین جامی‌توان ادعای اول آقای رئیس‌جمهور را رد کرد؛ ایران به اعتراف رئیس کل بانک مرکزی وقت، به هیچ عنوان از سد تحریم‌ها عبور نکرده بود.

دیپلماسی و تمرکز بر سیاست خارجی از اصلی‌ترین مباحثی بود که دولت تدبیر و امید بر آن تکیه کرد. چه در شعارهای سیاسی-انتخاباتی و چه بعدها پس از توافق هسته‌ای، دولت همواره بر چیره‌دستی و تبحر خود در مذاکره و سیاست خارجی تاکید می‌کرد و این عرصه را یکی از نقاط قوت خود به حساب می‌آورد. همین امر باعث شده بود دولت تمام ابعاد سیاست‌گذاری و حکمرانی کشور را به سیاست خارجی و برجام گره بزند و دیگر امور کشور معطوف به این دو بود.

با آنکه پس از برجام، رفاه نسبی در پی کاهش تورم معطوف به افزایش فروش نفت و ارزیابی مسترده برای واردات انواع و اقسام کالاها در کشور محقق شد اما بررسی‌ها نشان می‌دهد گشایش‌های ناشی از مذاکره با غرب بدون توجه به الگوی مدیریتی درون‌زا صرفا باعث بهبود شرایط اقتصادی طبقه فرادست و طبقه فرودست از آن نفع کمتری نداشته است به طوری که در همین پایه زمانی شاهد افزایش ضریب جینی و افزایش فاصله طبقاتی در کشور بودیم. این یعنی حتی اگر قبول کنیم یکب اقتصاد ایران با رشد اقتصادی بیش از ۱۰ درصد افزایش پیدا کرده باشد، تنها افزایش آن به‌رمنند بوده‌اند و ثمره چشمگیری برای گروه‌های دیگر جامعه نداشته است. پس از شکست برجام اما عملا دولت دیگر ایده‌ای برای ادامه کار کشور نداشت. همین بی‌برنامگی و اتخاذ تصمیمات غلط مانند سیاست

انرژی

سیدابراهیم رئیسی دیروز در نشست ویژه «بررسی مسائل صنعت برق

کشور» با حضور مدیران و کارشناسان تراز اول صنعت برق با اشاره به اینکه تامین آب و برق مردم از آن دست اقداماتی است که شب و روز نمی‌شناسد و باید با یک روحیه و مدیریت جهادی در این زمینه عمل کرد، گفت: امروز به لحاظ تامین انرژی در وضعیت خاصی قرار داریم و این جلسه برای بررسی اقدامات فوری و کوتاهمدتی است که می‌توان برای برون‌رفت از وضعیت فعلی تمهید کرد.

حجت‌الاسلام رئیسی در ادامه این نشست پس از شنیدن نظرات و راهکارهای مدیران و کارشناسان حاضر در جلسه اظهار داشت: بر اساس جمع‌بندی نظرات کارشناسان، نخستین نکته قابل برداشت این است که باید با فوریت نسبت به ارتقای بهره‌وری نیروگاههای موجود و افزایش ظرفیت تولید آنها برای رفع ناترازی در تولید و مصرف برق اقدام شود.

رئیسی با اشاره به مباحث مطرح شده مبنی بر وجود استرس تابستانی و زمستانی تامین برق مورد نیاز کشور خاطر‌نشان کرد: وقتی این استرس هر سال در تابستان و زمستان تکرار شود، به این معناست که سازوکار مناسب برای برطرف کردن کمبود برق پیش‌بینی‌نشده است. عدم پیش‌بینی و لحاظ احتمالات در برنامه‌ریزی‌ها و تصمیمات مدیریتی، قابل قبول نیست. افزایش مصرف و کمای هوا در تابستان و نیاز نیروگاه‌ها به تعمیر و نگهداری از مسائ قابل پیش‌بینی است. رئیسی بر لزوم توسعه زمینه‌های واردات و صادرات برق

مسکن

مرکز آمار ایران در گزارشی از وضعیت تورم در تیرماه سال قبل، درباره تورم نقطه‌ای

(تیرماه امسال نسبت به تیرماه سال گذشته) و ماهانه اعلام کرد سهم بخش مسکن (قیمت خرید و فروش) از تورم کل در تیرماه امسال نسبت به تیرماه سال گذشته ۲۴/۴ درصد است. همچنین تورم مسکن خانوارهای کشور در تیر امسال نسبت به ماه قبل (خرداد امسال) ۴ درصد بوده است؛ این شاخص در بخش ۱۲ ماهه منتهی به تیرماه امسال ۲۸/۵ درصد اعلام شده است.

بزرگی در مذاکرات باقی مانده که بر انتفاع ایران از مذاکرات سایه می‌اندازد.
اولا یکی از موارد مهم برای ایران امکان راستی‌آزمایی تعهدات آمریکاست؛ امری که تاکنون در مذاکرات وین به سرانجام نرسیده است.

برجام شکننده است؛ از آن جهت که آمریکا براحتی و بدون هزینه می‌تواند از آن خارج شود. در دوره فعلی، حتی چنانچه بایدن به برجام باز گردد، باز هم احتمال خروج آمریکا وجود خواهد داشت. چه در دوره اوباما و چه در شرایط حاضر، ریسک خروج آمریکا از برجام، مانع از آن شده شرکت‌ها و بانک‌های خارجی، حتی در دوره‌ای که تحریم‌ها تعلیق شده‌اند تصمیم به تعامل با اقتصاد ایران بگیرند. این یعنی ادامه شرطی‌سازی اقتصاد ایران و این چرخه معیوب می‌تواند باعث نابودی هر آنچه از اقتصاد ایران باقی‌مانده شود. همچنین راستی‌آزمایی مندرج در برجام غیرمقارن است؛ اساسا برجام به گونه‌ای نوشته شده که این ایران است- و نه سایر طرف‌های برجام- که مجبور به تلاوم پایبندی به تعهدات می‌شود.

به عبارت دیگر، هیچ ابزار و مکانیسمی در برجام لحاظ نشده که کشورهای دیگر را ملزم به ایفای تعهدات خود در راستای تأمین منافع اقتصادی ایران کند. علاوه بر این نظارت بر برنامه‌های هسته‌ای

«نشست ویژه بررسی مسائل صنعت برق» با حضور رئیسی، مدیران و کارشناسان برگزار شد

تأکید بر توسعه صنعت برق

دوره مسؤولیت برخی مدیران و جابه‌جایی در دولت و مسؤولان به هیچ‌وجه نباید این اقدام را به تأخیر بیندازد.
قراردادهای لازم برای تعمیرات و به روزآوری نیروگاه‌ها باید بدون فوت وقت و تعلل و ملاحظات جابه‌جایی مدیران انجام شود.

رئیس‌جمهور منتخب بر لزوم تسریع در فرآیند افزایش ۲۵۰۰ مگاوات ظرفیت برق که به گفته مدیران بخش نیرو آماده بهره‌برداری است، تاکید و اضافه کرد: هر اقدامی که برای بهره‌برداری سریع‌تر از این ظرفیت لازم است، انجام دهید تا این بخش هر چه زودتر وارد مدار شود.

■ **تورم اجاره مسکن تیرماه به ۲۴ درصد رسید**
بر اساس اعلام مرکز آمار، تورم نقطه‌ای بخش اجاره مسکن برای همه خانوارهای کشور در تیرماه امسال نسبت به تیرماه سال قبل ۲۴ درصد، نسبت به ماه قبل از آن (خرداد امسال) ۴ درصد و تورم ۱۲ ماهه منتهی به تیرماه نیز ۲۸/۲ درصد است. این در حالی است که تورم فروردین‌ماه امسال اجاره مسکن خانوارهای شهری ۳۰/۶ درصد بود و در ماه‌های اردیبهشت تا تیرماه امسال روند نزولی (۶درصد کاهش) داشته است.

تورم اجاره‌بهاروند کاهشی به خود گرفت

■ **تورم نقطه‌ای قیمت مسکن روستایی: ۲۷ درصد**
تورم بخش خرید و فروش مسکن روستایی در تیرماه امسال نسبت به ماه مشابه سال قبل ۲۷ درصد، نسبت به خرداد امسال ۲۷/۷ درصد و در ۱۲ ماهه منتهی به تیرماه امسال ۲۷ درصد اعلام شده است. تورم بخش اجاره مسکن روستایی نیز در تیر امسال نسبت به تیر سال گذشته ۲۵/۱ درصد، در تیرماه نسبت به خرداد امسال ۲۷/۷ درصد و در ۱۲ ماهه منتهی به تیرماه امسال نیز ۲۵/۴ درصد است.

ایران باید همراه و ملزم با دریافت عایدی‌های ملموس اقتصادی برای ایران از محل تخفیف در تحریم‌ها باشد. اگر این عایدی احساس نشود و اگر همه طرف‌های برجام در تحقق این عایدی‌ها با یکدیگر همکاری نکنند، نظارت بر برنامه هسته‌ای ایران مختل خواهد شد. نکته دیگر این است حتی با حل اختلافات هسته‌ای، همچنان پهنه‌های زیادی برای آمریکا باقی می‌ماند که می‌تواند آنها را حربه‌ای برای شروع مذاکرات جدید و درباره مسائل جدید کند و این در شرایطی خواهد بود که در آن ایران دیگر برگ برنده‌ای ندارد، چرا که تمام ابزار خود را در دور قبلی مذاکرات از دست داده. در این شرایط دوگانه‌های جدید ساخته می‌شود که یا ایران باید وارد گفتگو درباره سایر حوزه‌ها شود یا اینکه با اعمال مجدد تحریم‌ها عملا قادر به بهره‌برداری اقتصادی از رفع تحریم‌ها نباشد و بتدریج با فرآگیرتر شدن تحریم‌های غیرهسته‌ای مواجه شود.

قبل از هر تصمیم درباره مذاکرات وین، همه باید پذیرند حتی اگر یک تحریم باقی بماند و ساختار تحریمی از بین نرود، ادامه مسیر از بعد همراه کردن ملت بسیار سخت‌تر و دشوارتر از ادامه وضعیت کنونی خواهد بود؛ امری که مشخصا در مذاکرات کنونی به سرانجام نرسید.

دوشنبه ۴ مرداد ۱۴۰۰

وطن‌امروز | شماره ۲۲۶۶

اقتصادی

اخبار

پیام تسلیت رئیس دیوان محاسبات در پی درگذشت رئیس بنیاد مسکن

رئیس کل دیوان محاسبات کشور با صدور پیامی درگذشت رئیس بنیاد مسکن را تسلیت گفت. متن پیام تسلیت مهرداد بذریاش، رئیس کل دیوان محاسبات کشور به مناسبت درگذشت علیرضا تابش، رئیس بنیاد مسکن انقلاب اسلامی به شرح زیر است:

انا لله و انا الیه راجعون

ضایعه درگذشت مهندس علیرضا تابش، مدیر پرتلاش، سختکوش و مخلص بنیاد مسکن انقلاب اسلامی که عمری زاد خدمت محرومان و آسیب‌دیدگان جامعه گذرانند، موجب تأثر و تأسّف فراوان است. مرحوم تابش در کمک‌رسانی به محرومان و در روزهای سخت حوادثی چون زلزله، سیل و بلایای مختلف، از نخستین نفراتی بود که در کنار آسیب‌دیدگان حاضر می‌شد.روحش فرین رحمت‌الهی است ان‌شاءالله. برای بازماندگان و خانواده محترم ایشان از خداوند متعال صبر و شکیبایی مسألت دارم.

صبر داد بذریاش / رئیس کل دیوان محاسبات کشور

■ ■ ■

مجمع‌های تجاری شهر تهران

مکلف به کاهش مصرف برق شدند

تمام مجمع‌های تجاری پایتخت به دنبال تلاوم گرمای هوا و پیش‌بینی افزایش مصرف برق، موظفند میزان مصرف برق خود را به منظور جلوگیری از بروز خاموشی، کاهش دهند.مدیرضامنصوری، معاون بهره‌رداری و دیسپاچینگ شرکت توزیع نیروی برق تهران با اعلام این خبر گفت: مشترکان تجاری نیز که دارای تفاهنامه همکاری هستند باید از تمام ظرفیت مولدهای خود طبق تفاهنامه‌های تنظیم شده استفاده کنند.
منصوری افزود: همچنین تمام مشترکان تجاری و اداری پایتخت موظفند از استفاده از برق به منظور روشنایی‌های تزئینی و غیرضروری نمای ساختمان خودداری کنند تا خالی در تأمین برق مشترکان خانگی بویژه مراکز درمانی و بیمارستان‌ها ایجاد نشود.وی خاطرنشان کرد: مصرف برق به دلیل شرایط جوی، افزایش قابل ملاحظه‌ای خواهد داشت و همکاری تمام مشترکان به منظور جلوگیری از بروز خاموشی، ضروری است.

وعده‌های وزیر نیرو

برای حل مشکل خوزستان

وزیر نیرو گفت: جلسات خوبی با نمایندگان و فرهیختگان استان خوزستان برگزار و تصمیمات خوبی هم گرفته شد که حتی در شرایط محدودیت آب با مشارکت خود

مسؤولان در استان و کشورازن مسأله مدیریت شود به این معنا که بتوانیم آب را در میزانی که مقصور است در اختیار قرار دهیم تا آسبیی به کشت پاییزه نزنند و آب شرب مردم در نیمسال دوم مدیریت شود.
رضنا اردکانیان شنبه‌شب در برنامه تلویزیونی با اشاره به فرمایشات مقام معظم رهبری، تاکید و توصیه ایشان را دست‌نور دانست و اظهار کرد: خلاصه‌ترین و ساده‌ترین شکل بیان مقام معظم رهبری این بود که این موضوع را حق مردم دانستند که از شرایط پیشی آمده گلهمند باشند. وزیر نیرو افزود: این شرایط باید در بخش آب‌رسانی و مشکلات روستایی قطعا تا پایان سال بحال عمده‌ای از مشکل این ۷۰۲ روستا حل خواهد شد. اتفاق خوب دیگری که رخ داد این بود که کشت پاییزه برای کشاورزانی که حقیقه دارند و همچنین آب شرب در ریسک قرار نگیرد.
اردکانیان درباره آخرین وضعیت منابع آب کشور و خوزستان و مضیقه‌های به وجود آمده، اظهار کرد: امروز پدیده تغییر اقلیم یک نظریه نیست بلکه واقعیت است و در دنیا به اندازه کافی دانشمندان نشانه‌هایی دال بر اینکه شرایط آب و هوایی و اقلیمی تغییر کرده است، دارند و کره زمین گرم‌تر شده است؛ شرایط حدی یعنی خشکسالی‌ها و ترسالی‌های شدید متعاقب هم در مناطقی از دنیا رخ می‌دهد. اردکانیان افزود: در ۴ سال گذشته، سال اول و چهارم خشک‌ترین سال‌ها در ۱۰ سال اخیر کشور بود و سال‌های دوم و سوم جزو ترسالت‌ترین سال‌ها در ۵۰ سال اخیر بوده است و این شرایط به این معناست که باید برنامه‌ریزی خودمان را برای مواجه شدن با شرایط آبی تغییر دهیم و همچنین سازها را متناسب با این شرایط طراحی کرده و بسازیم. مصرف آب الگوی کشت و روش‌های آبیاری باید متناسب با این شرایط باشد. وی با اشاره به اقدامات دولت از هفته گذشته یادآور شد سفری که جمعه گذشته هیاتی از معاونان وزارت‌خانه‌ها به خوزستان داشتند منجر به تصویب نامه‌ای در هیأت‌وزیران شد و بسا تاکید رئیس‌جمهور اعتبارات خوبی برای سرعت دادن به طرح‌های آبی و پرداخت باقیمانده خسارت‌های مردم در سیلاب گذشته و سرعت دادن به برخی سازه‌های آبی در نظر گرفته شد.

کم‌جانی رشد اقتصادی

پارسال به ۳/۶ درصد رسید

رئیس کل بانک مرکزی گفت: سال گذشته به موجب تدابیر و اقدامات اتخاذشده و مدیریت و مهار آثار تحریم‌ها، رشد اقتصادی و رشد تشکیل سرمایه ثابت ناخالص داخلی به ترتیب به ۳/۶ و ۲/۵ درصد رسیدند. وی افزود: دولت یازدهم در شرایطی کشور را تحویل گرفت که رشد اقتصادی سال ۱۳۹۱ در منفی ۷/۷ درصد رسیده بود و با اتخاذ سیاست‌های جدید اقتصادی، این روند در سال ۱۳۹۲ متوقف و از سال ۱۳۹۳ روند بهبودی به نحو محسوسی پدیدار شد و رشد تولید ناخالص داخلی (به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۹۰) در این سال به ۳/۲ درصد رسید. رئیس کل بانک مرکزی در ادامه و با اشاره به تحولات سال ۱۳۹۴، خاطر‌نشان کرد: در سال ۱۳۹۴ متأثر از افت محسوس قیمت نفت و کاهش درآمدهای نفتی، رشد اقتصادی معادل منفی ۱/۶ درصد رقم خورد اما با اجرایی شدن برجام، زمینه بازگشت تبادلات مالی و تجاری بین‌المللی و صادرات نفت به زوال طبیعی، در نتیجه بهبود عملکرد تجارت خارجی کشور و نیز تقویت ثبات اقتصادی فراهم شد و با توجه به مجموع تحولات رخ داده، رشد اقتصادی کشور در سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ به ترتیب به میزان ۱۲/۵ و ۳/۷ درصد تحقق یافت.